

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ*

...

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Μὲ τὸ λῆξαν ἔτος, Κύριοι Συνάδελφοι, ἔληξεν, ὡς γνωστόν, ἡ προεδρία, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἀκαδημία μου ἔκαμε τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ μὲ ἀναβιβάσῃ, ὥστε ἀκόμη νὰ μὴ εὐρίσκω λόγους ἀρμόζοντας διὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσω. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κάπως ἀπότομος ἦτο ἡ μεταβίβασις τοῦ ἀξιώματος εἰς τὰς χεῖράς μου ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Δημητρίου Αἰγινήτου, ὁ ὁποῖος πρὸς τὰ ἀνεγνωρισμένα πολλαπλᾶ προσόντα του ὡς ἐπιστήμονος καὶ ὡς ἀνθρώπου συνδέει τὸν πολυσήμενον τίτλον τοῦ πατρὸς τῆς Ἀκαδημίας. Ἡ κληρονομία ἀνελάμβανεν ὑποχρεώσεις βαρείας. Εὐτυχῶς πρὸς τὸ λῆξαν πανηγυρικὸν ἔτος τῆς ἑκατονταετηρίδος ἀφιερωμένον εἰς εὐλαβῆ μνημόσυνα καὶ εἰς ὀφειλομένους φόρους εὐγνωμοσύνης καὶ δοξολογημάτων συνεπλέκετο ἡ ἰδιοσυγκρασία τοῦ Προέδρου εὐαρμοστότερον ἢ ὅσον αὕτη θὰ εἶχε τὴν θέσιν τῆς εἰς τὰς ἀποκλειστικὰς ἀσχολίας καὶ τοὺς περισπασμοὺς ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἀπαιτοῦντος τὴν ἐπαγρύπνησιν πολυπείρου πρωτοστάτου. Ἀλλὰ καὶ κανεὶς δὲν ἐπιτρέπεται καὶ νὰ στοχασθῆ ὅτι ἔλειψεν ἀπὸ τὰ πράγματα τῆς Ἀκαδημίας, διαρκοῦντος τοῦ λήξαντος ἔτους, καὶ προσήκουσα βλέψις συμπαραστατοῦσα καὶ ἀγαθὴ μοῖρα εὐλογοῦσα τὰ βήματα τοῦ Συναίου ιδρύματος. Μοῦ δίδει εὐκαιρία καὶ τὰς εὐχαριστίας μου νὰ ἀνανεώσω καὶ ἀπὸ τῆς ἑδρας ταύτης πρὸς τε τοὺς ἀγαπητοὺς συναδέλφους τοὺς ἀποτελέσαντας τὴν Ἀκαδημαϊκὴν Σύγκλητον, τῆς στοργῆς καὶ τῆς μερίμνης τῶν ὁποίων

* Συνεδρία τῆς 3 Ἰανουαρίου 1931.

μάρτυς παρέστην κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὁμοίως δὲ νὰ εὐχαριστήσω καὶ τὸ ἄξιον προσωπικὸν τῶν γραφείων τῆς Ἀκαδημίας. Δὲν ἔχω παρὰ νὰ ὑπενθυμίσω τὴν ἀπηχοῦσαν εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν ἀκόμη παραστατικὴν ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως Σίμου Μενάρδου τῆς Ἀκαδημίας, τὴν ἀναγνωσθεῖσαν κατὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς 28 τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου καὶ καθιστῶσαν περιττὴν σήμερον εἰς ἐμὲ τὴν ἐπανάληψιν παντὸς λόγου ἐπὶ τοιοῦτου θέματος.

Δὲν εἶναι ἀπλοῦν σχῆμα λόγου ἢ φράσις ὅτι ἡ Ἀκαδημία χαίρει «ἀμεριστον τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Πανελληνίου». Τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης ἀπέδειξεν ἑαυτὴν ἀξίαν ὄχι μόνον μὲ τὴν εὐρύτητα τοῦ προγράμματός της ὅπως συγκεντρώσῃ εἰς ἓν ἴδρυμα, καθὼς ἀκριβῶς διευτυπώθη ἄλλοτε ἀπὸ τὸν προκάτοχον Πρόεδρον, «τὴν συνεργασίαν ὅλων τῶν κλάδων τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς αἰσθητικῆς παραγωγῆς, τὴν δέσμην ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος», μεθοδικῶς, καὶ καθ' ὅσον αὐταὶ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ πραγματικότητι», ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ μὲ τὴν προσπάθειαν νὰ συνεχίσῃ καὶ νὰ κρατῆ τὴν ἐμπιστοσύνην ταύτην διὰ τῆς ἡμέρα τῆ ἡμέρα καθισταμένης ἐκδηλωτέρας δράσεώς της πρὸς λελογισμένην πραγματοποίησιν τοῦ εὐρυτάτου προγράμματος. Καὶ προέχει εἰς τὴν σκέψιν τὸ καὶ ἄλλοτε ὡσαύτως ἀπὸ τῆς ἕδρας ταύτης λεχθέν, ὅτι «ἡ συμπλήρωσις τῆς Ἀκαδημίας ἀποτελεῖ ἐν τῶν σπουδαιότερων ἔργων της». Ἄς μοῦ συγχωρηθῆ ἑνταῦθα νὰ συμπληρώσω τὴν σκέψιν μου ὅτι ἀνάγκη ἀποτελεῖ ἐν τοῖς πρώτοις ἢ ἐνίσχυσις, εἰς τὴν Β'. Τάξιν, τοῦ Τμήματος τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ τῆς Λογοτεχνίας. Δύο λόγοι, κυριώτερον, σνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ σημείου τούτου ὡς προέχοντος. Ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ἔπαθλα καὶ τὰ βραβεῖα, τ' ἀποβλέποντα εἰς τὰς Καλὰς Τέχνας καὶ εἰς τὴν Λογοτεχνίαν. Ὅλιγον κατ' ὀλίγον ἐφ' ὅσον προστίθενται βραβεῖα, καθὼς μαρτυροῦσι περὶ τούτου τὸ δραματικὸν ἔπαθλον τῆς Δέσχης τῆς Ἀλεξανδρείας, ἢ δωρεὰ τῆς κυρίας Βενιζέλου, τὸ θεατρικὸν Δαμπίκειον, λογοτεχνικὰ βιβλία, τὰ ὅποια τυχὸν θὰ διακρίνη ἐκ τοῦ περισσεύματός της ἡ Ἀκαδημία, καὶ ἄλλα ἀνάλογα καὶ ἄλλα προσεχῆ, βαρύνονται καὶ τῆς Ἀκαδημίας αἱ ὑποχρεώσεις, αἱ ἀσχολίαι εἰς ταῦτα καὶ τὰ προκύπτοντα ἐκάστοτε σχετικὰ ζητήματα καθι-

στῶσι προβληματικὴν τὴν ἐπάρκειαν τῶν ἀρμοδίων μελῶν εἰς τὴν οἰκείαν Τάξιν. Ὑπάρχει καὶ δεύτερος λόγος, λεπιοτέρως, ἀλλ' ὄχι ὀλιγώτερον ἰσχυρῶς, φύσεως, ὁ ἐξῆς:

Εἶναι παρατηρημένον ὅτι ἐνῶ οἱ θεραπεύοντες τὰς Ἐπιστήμας, κριταὶ ἢ κρινόμενοι, δὲν δύνανται συνήθως ν' ἀπασχολήσουν, οὔτε νὰ λογοδοτήσουν εἰς ἄλλους εἰ μὴ εἰς τοὺς καθωρισμένους κύκλους τῶν εἰδικῶν, τῶν μεμνημένων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουν, εἰς ἀπροσίτους εἰς τοὺς ἔξω κύκλους, τῶν ὁποίων τὸ κῦρος καὶ ἡ ἐπιβολὴ παραμένουν ἀκαταμάχητα ἢ δυσμάχητα, τοῦναντίον οἱ ἄνθρωποι τῆς Τέχνης, πολὺ δὲ περισσότερον τῶν ὠραίων γραμμάτων, ὅσον καὶ ἂν προαπαιτοῦν καὶ αὐτὰ γνῶσιν, καλαισθησίαν, ἄσκησιν, ὑπόκεινται, θέλουν δὲν θέλουν, εἰς τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς Κοινῆς Γνώμης, θὰ τὴν ἔλεγα, καλύτερον, τῆς κοινῆς ψυχῆς· διότι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοῦ «βεβήλου ὄχλου», τὸν ὁποῖον καταφρονητικῶς ἀναφέρει ὁ ῥωμαῖος ποιητής. Εἶναι οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους ὑπονοεῖ ὁ Ταῖν εἰς τὸν περιφρημον περὶ τῆς τέχνης ὄρισμόν του. «Ἡ τέχνη ἔχει τοῦτο τὸ ἰδιάζον. Εἶν' ἐν ταῦτῳ ὑπέροχος καὶ λαϊκὴ ἀπευθύνεται πλὴν τοῦ λογικοῦ, εἰς τὰς αἰσθήσεις καὶ εἰς τὴν καρδίαν καὶ τοῦ κοινοτάτου, ἐκδηλώνει τὰ ὑψίστα, καὶ ἄνευ διακρίσεως πρὸς πάντας». Διὰ τοῦτο, εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις οἱ ἄνθρωποι τῆς Τέχνης, καὶ οἱ φροντίζοντες περὶ αὐτῆς καὶ ὅσοι πρὸς ταύτην σχετίζονται, προκαλοῦν τὴν συγκίνησιν τῆς κοινῆς ψυχῆς. Ὅθεν θὰ ἔλεγα ὅτι δὲν εἶναι τι ἀνθαίρετον, οὔτε ἄξιον ἀπορίας μέχρι βαθμοῦ τινος, ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἀρμόζοντος, προσγεννῶμενον ἐνδιαφέρον τῆς ψυχῆς αὐτῆς, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ ἀσήμου ἰδιώτου εἰς αὐτὴν τὴν Πολιτείαν, περὶ πραγμάτων καὶ ζητημάτων τῆς Τέχνης καὶ τῆς Λογοτεχνίας, μάλιστα ὁσάκις καὶ διότι πρόκειται ν' ἀποφανθῇ περὶ αὐτῶν, νὰ τὰ κρίνῃ ἢ νὰ τὰ λύσῃ, ἀνώτατος διαιτητής, ἢ Ἀκαδημία, ἐφ' ὅσον οὐδεὶς ἐσκέφθη, οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ σκεφθῇ ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν ἢ νὰ παρακαμφθῇ, καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον, ἢ διὰ τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς καθιερουμένης ἐλευθερίας, τὸ ἀνεξάρτητον καὶ ἀνεξέλεγκτον εἰς τὰ ἔργα τῆς, καὶ τὸ ἀναφαίρετον τοῦ δικαιώματός τῆς, αὐτῆ, καὶ εἰς τὴν κατάλληλον στιγμήν καὶ εἰς τὴν εὔθετον ὥραν νὰ προνοῇ καὶ ν' ἀποφαίνεται, νὰ λαμβάνῃ καὶ τὴν πρωτοβουλίαν περὶ τροποποιητέων διατάξεων εἰς τὸν ὄργα-

νισμόν της. Με τὴν βεβαίωσιν, ὅτι ὄχι ὀλιγώτερον τὸ ἀνεξέλεγκτον καὶ ἀνεξάρτητον τῆς Ἀκαδημίας προσγεννᾷ καὶ εἰς ἐκείνην εὐθύνας καὶ ὑποχρεώσεις ἀξίας τῆς εὐγενοῦς παραδόσεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πηγάζει.

Κύριοι Συνάδελφοι, τὴν ὀμαλωτέραν μεταβίβασιν τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώματος, εἰς τὸ ὁποῖον διεκρίθησαν ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ πρώτου προέδρου τοῦ αἰοδίμου Νέγρη ἄνδρες πρωτεύοντες εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ τὴν ἄλλην προσαπαιτουμένην ἐμπειρίαν συνεχίζει ἡ διαδοχὴ μου ἀπὸ τὸν Γεώργιον Στρέϊτ. Εἰς τοῦτον δῶρα τῆς φύσεως, ἔρωσ τῆς γνώσεως, οἰκογενειακαὶ παραδόσεις ἐναρμονίως συνειργάσθησαν, ὅπως ἀποτελέσουν τὸν δι' εὐρωπαϊκῆς φήμης στεφανωθέντα ἐπιστήμονα, ἅμα δὲ τὸν ἐράσιμον ἄνδρα, πρότυπον ἀνθρώπου ἀξιολιμήτου καὶ ἀξιαγαπήτου. Ἀυποῦμαι, διότι ὁ συνάδελφος, ἀδυνατῶν σήμερον νὰ ἐγκαινίσῃ διὰ τῆς παρουσίας του τὴν ἀνάληψιν τοῦ ἀξιώματος, ἀπευθύνεται δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας, ἀφαιρεῖ δὲ ἀπ' ἐμοῦ τὴν χαρὰν νὰ διερμηνεύσω καὶ πρὸς αὐτὸν προσωπικῶς τὰ αἰσθήματα τῶν ἀκαδημαϊκῶν συναδέλφων, καὶ ἰδιαιτέρως νὰ τοῦ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν συγκατάβασίν του πρὸς ἐμέ. Προσδοκῶμεν ἔ' εὐχόμεθα νὰ τὸν ἐπανίδωμεν ἐν μέσῳ ἡμῶν τὸ ταχύτερον. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προεδρικῶν καθηκόντων αὐτοδικαίως ἀναλαμβάνει τετιμημένος συνάδελφος ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀλέξανδρος Βουρνάζος. Καλῶν τοῦτον νὰ καταλάβῃ τὴν προεδρικὴν ἔδραν, παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ἀπὸ τοῦδε, ἔστω καὶ προῶρος, ὅσον καὶ ἂν θὰ εἶναι βραχεῖα ἢ διάρκεια τῆς ἀναπληρώσεως τοῦ ἀπόντος προέδρου, νὰ χαιρετίσω τὸν διακεκριμένον ἐπιστήμονα, τοῦ ὁποίου ἡ πλουσία πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ κλάδου του συμβολὴ καθίσταται ἀντιληπτὴ καὶ εἰς τοὺς ἀμνηστους, ἢ δὲ διακρίνουσα τοῦτον ροπή πρὸς ἐνέργειαν δικαιώνει τὴν Ἀκαδημίαν νὰ προσδοκᾷ παρ' αὐτοῦ τὰ βέλτιστα.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ

Α. Χ. ΒΟΥΡΝΑΖΟΥ

Διὰ τῆς σημερινῆς συνεδρίας, Κύριοι Συνάδελφοι, ἡ Ἀκαδημία εἰσέ-
ρχεται εἰς τὸ ἕκτον ἔτος τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, καὶ ἄς μοι ἐπιτραπῆ ἐν πρώτοις
να εὐχηθῶ, ὅπως διανύσωμεν αὐτὸ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν αἰῶν.

Ἐὰν στραφῶμεν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἀναμετρήσωμεν τὸ μέχρι τοῦδε
συντελεσθὲν ἔργον θὰ πρέπῃ νὰ ὦμεν πλήρεις ἱκανοποιήσεως, ἐὰν δὲ πάλιν
προσβλέψωμεν πρὸς τὸ μέλλον θὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι πολλὰ δυνάμεθα
εἰσέτι νὰ προσφέρωμεν. Ἡ Ἀκαδημία βαδίζει ἀκλόνητος πλεόν τὴν ὁδὸν
τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῆς προορισμοῦ, ἐπισπᾶται ὁσημέραι τὴν ἐκτίμησιν καὶ τῶν
πλεόν μεμνημοίρων καὶ ἐφελκίζει τὴν πλήρη ἐμπιστοσύνην ἐνθουσιωδῶν
Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων. Ἄς φροντίσωμεν, ἵνα τὸ ἔργον αὐτῆς καταστῆ γνω-
στότερον, ἀντιληπτότερον εἰς ὅλους ἐκείνους, οἵτινες διηρῶσι τοῦ Καλοῦ καὶ
τοῦ Ὁραίου, ἐπὶ τούτῳ δ' ἐπιζαλοῦμαι τὴν πολύτιμον Ὑμῶν συνδρομὴν καὶ
καὶ ἐκάστοτε τὴν πεφωτισμένην Ὑμῶν γνώμην.

Τὴν χαρὰν, ἣν ὅλοι αἰσθανόμεθα διὰ τὴν εὐτυχῆ ταύτην ἀνέλιξιν τοῦ
ἔργου τῆς Ἀκαδημίας, σκιάζει κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ ἀπουσία τοῦ τακτι-
κοῦ ἡμῶν Προέδρου τοῦ ἐπιφανοῦς μύστου τοῦ Δικαίου, ὃν λόγοι ὑγείας
κρατοῦσιν ἔτι μακρὰν ἡμῶν. Ἦτο δὲ διακαῆς ὁ πόθος τοῦ κ. Γεωργίου
Στρεῖτ, ὅπως αὐτοπροσώπως προσαγορευθῆ Ὑμᾶς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.
Ἄς εὐχηθῶμεν, ἵνα ταχέως καὶ τελείως ἀναλαμβάνων ἐπανέλθῃ ἀκμαῖος ἐν
τῷ μέσῳ ἡμῶν.

Πρὶν ἢ ὅμως εἰσέλθωμεν εἰς τὰ τακτικά ἡμῶν ἔργα ἐννοῶ πόσον θέλω
ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ἀκαδημίας χαιρετίζων τὸν κατὰ τὸ
λῆξαν ἔτος Πρόεδρον αὐτῆς κ. Κωστὴν Παλαμᾶν, τὸν μεγάλον ποιητὴν καὶ
βαθυγνώμονα φιλόσοφον, ὅστις μετὰ τσαύτης περινοίας, δεξιότητος, καὶ
ὀρθοκρισίας διηύθυνε τὰς ἐργασίας ἡμῶν.

Ἐνθυμοῦμαι μετὰ πόσης μετριοφροσύνης ἐξεφράζετο περὶ ἑαυτοῦ, ὅταν
πρὸ ἔτους ἀνελάμβανε τὰ προεδρικά αὐτοῦ καθήκοντα. Τὸν ἐτάρασσε τότε ἡ
σκέψις ὅτι διεδέχετο ἐν τῇ προεδρίᾳ ἕνα σημαίνοντα θετικιστὴν καὶ ἤθελε νὰ

λησμονῇ ὅτι θετικισταὶ καὶ ποιηταὶ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν μελέτην τῆς Φύσεως, οἱ μὲν πρῶτοι διὰ τῶν αἰσθήσεων καὶ μετρήσεων, οἱ δ' ἄλλοι διὰ τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς φαντασίας. Ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς ἕως σήμερον πόσοι ποιηταὶ ἐπικοί τε καὶ λυρικοὶ δὲν ἐξηρεύνησαν τὰ μυστήρια τῆς Φύσεως, οὐχὶ μόνον μεταφυσικῶς ἀλλὰ καὶ θετικῶς. Ὁ Ὅμηρος, ὁ Παρμενίδης, ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὁ Ἄρατος, ὁ Νίκανδρος, ὁ Δουκρῆτιος, ὁ Ὀράτιος, ὁ Ἰουβενάλης, ὁ Δάντης, ὁ Σαῖξπηρ, ὁ Goethe, ὁ Hugo καὶ τόσοι ἄλλοι. Ὁ περίφημος γάλλος ἀστρονόμος Flammarion γράφει κάπου διὰ τὸν Οὐγκῶ. «Ἀνώτερος καὶ μαθηματικοῦ, ὅστις βλέπει τὸ Σύμπαν ὡς σελίδα ἀριθμῶν καὶ τύπων, εἶναι ἐφάμιλλος τῶν Kepler καὶ τῶν Herschel.»

Ὁ δὲ Goethe ἠσχολήθη ὡς γνωστὸν μετὰ πάθους εἰς μεγάλα θέματα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ εἰδικῶς τῆς βοτανικῆς, μορφολογίας, γεωλογίας, ὀρυκτολογίας, μετεωρολογίας καὶ χρωματολογίας καὶ ὑπεστήριξεν ὡς πρόδρομος τοῦ Darwin τὴν ἰδέαν τῆς ὀργανικῆς ἐν τῇ Φύσει ἐξελίξεως.

Ἄλλ' ὁ ἡμέτερος ποιητὴς ὁ μακροχρονίως μελετήσας τὴν Φύσιν καὶ ἀγαπήσας καὶ ἐξυμνήσας αὐτὴν ὅσον ὀλίγοι ἔχει εἰσδύσει τόσῳ βαθέως εἰς τὸ μυστήριον τῆς πλάσεως καὶ ἔχει τόσον ἐμπνευσθῆ ἐκ τῆς πραγματικότητος, ὥστε νὰ δίδῃ μίαν τόσῳ ἀληθινὴν εἰκόνα τοῦ γηίνου Κόσμου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν παραλαμβάνω τὴν ἐπομένην ὠραίαν στροφὴν:

Κάτω ἀπὸ τοὺς δυσκολοξήγητους
 κι' ὀλοσιδερένιους νόμους
 ἢ Γῆ τρέχει μὲ τίς ὄρες
 μεσ' στοὺς κύκλους, μεσ' τοὺς δρόμους
 καὶ χορεύει τὸν ἀστέρινον
 τὸ χορὸ στοχαστικῆ
 καὶ γνωρίζει αὐτὴ πῶς ἦρθε
 καὶ ποῦ πάει τὸ ξέρει αὐτή.

Ὁ ποιητὴς, ὁ γνωρίζων τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου τόσον καλῶς, ὅσον καὶ τὴν ἀνάλυσιν τῶν αἰσθημάτων τῶν ἐγκοσμίων, γνωρίζει ἐξ ἴσου καλῶς νὰ κατευθύνῃ καὶ τὴν σκέψιν καὶ τὴν πράξιν. «*La poésie n'est grande que si elle complète le rêve par l'idée, l'idée par l'action*», λέγει ὁ ποιητὴς ἀντάρ-

της *Clouis Hugues*. Καὶ ὁ ἰδικὸς μας ποιητής, ὅσον καὶ ἂν ἀρέσκηται νὰ αὐτοκαλῆται «εὐκολοτάρατος», ἔδωκε τρανὰ δείγματα τῆς ἀξίας καὶ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν πράξεών του, διότι εἶναι μέγας, καὶ ἀπέδειξε πόσον ἦτο ἀληθὲς τὸ συμπέρασμα, εἰς ὃ κατέληγεν ὀμιλῶν ἐνταῦθα πρὸ ἔτους: Οἱ ποιηταὶ ἀποτελοῦσι διανοητικὰ κεφάλαια πρὸς ἐκμετάλλευσιν, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἄξια διὰ νὰ ἐνεργοῦν καὶ εἰς τὰς αὐστηρῶς κανονικὰς συγκεντρώσεις τῶν Ἀκαδημιῶν καὶ εἰς τοὺς μεθυστικῶς ἐλευθέρους ρεμβασμοὺς τῶν ἀπομονώσεων.

Ἐννοῶ ὅτι δι' ὄλων ὅσων λέγω προσκρούω εἰς τὴν αὐστηράν του μετριοφροσύνην, τὸν βλέπω συνοφρουούμενον, ἴσως δυσφοροῦντα, ἀλλ' ἡ συνοφρούσις αὕτη δὲν μὲ ἀποθαρρύνει διότι γνωρίζω ὅτι ὑπὸ τὸ «στυγνὸν ὀφρύων νέφος» κρύπτονται οἱ ἄκακοι ὀφθαλμοὶ τοῦ γλυκέος ἀνθρώπου καὶ τοῦ γλυκυστάτου ποιητοῦ.

Ἡ προεδρική αὐτοῦ θητεία ὑπῆρξε μεστὴ ἐπιτυχίας καὶ ἐν τῇ καθόλου διοικήσει τῆς Ἀκαδημίας, ἐν ἣ ἐπέδειξε σύνεσιν καὶ ζῆλον ἐξαίρετον, καὶ ἰδιαίτερος ἐν τῇ διευθύνσει τῶν Συνεδριῶν ἡμῶν, ἣν διεξήγαγε μετὰ τσαύτης ἐμπειρίας καὶ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν προότητος καὶ εὐγενείας. Συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν λαμπρότητα τῶν ἐορτῶν τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Ἑθνικῆς ἡμῶν Παλιγγενεσίας καὶ ἐν ἐξάρσει ποιητικῇ καθύμνησε τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος καὶ τῶν Ἀθανάτων τούτου Ἡρώων.

Καλλιρρήμων, ὡς εἶναι, καὶ πολυῖστωρ ἐδεξιώθη ἐκάστοτε τοὺς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰσελθόντας ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ νέους ἡμῶν Συναδέλφους μετὰ θερμῆς ἐγκαρδιότητος. Ἐπρόκειτο περὶ ἀνδρῶν διακρινομένων καὶ ἐν ταῖς Ἐπιστήμαις καὶ ἐν τοῖς Γράμμασι καὶ ἐν ταῖς Τέχναις, ἀλλ' ὁ ὀξυδερκῆς Ποιητὴς ἐγνώριζεν ἐκάστοτε ποῦ πρέπει νὰ κατευθύνῃ τὸ βλέμμα καὶ τὴν σκέψιν, καὶ τί πρέπει εἰς ἕκαστον νὰ εἴπῃ, διότι εἶναι ὁ ψυχαναλυτής, ὁ κατέχων τὴν κλεῖδα τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων.

Εἰς ἐν ἀπὸ τὰ τραγούδια τοῦ *Mirza Schaffy* τὰ γραφέντα ὑπὸ τοῦ *Bodenstedt* εὐρίσκω ἓνα ὄρισμὸν τοῦ ἀληθοῦς ποιητοῦ διδόμενον διὰ τεσσάρων στίχων. Ὁ ὄρισμὸς οὗτος ἀνταποκρίνεται τόσῳ πολὺ εἰς τὸν ποιητὴν

μας, ὥστε τὸν παρακαλῶ νὰ μοὶ συγχωρήσῃ νὰ τὸν ἐπαναλάβω ὑπὸ τὴν ἀκόλουθον ἐλευθέρων μεταφρασιν:

Ἐκεῖνος ποῦ τριγύρω του ὅ,τι ἀξίζει βλέπει
 κι' ἔχει γιὰ κάθε στοχασμὸ τὰ λόγια ὅσα πρέπει,
 ἐκεῖνος εἶναι ὁ ποιητῆς καὶ πλαῖ ἀπὸ τὴ λύρα
 κρατεῖ σφιχτὰ καὶ τὸ κλειδὶ τὸ ταιριαστό, ποῦ ἀνοίγει
 τὴ διαλεγμένη θύρα¹.

Καὶ ἤδη, ἀγαπητέ μου Ποιητά, ἄς προχωρήσωμεν εἰς τὸ ἔργον ἡμῶν.
 Εἶμαι ἐξαιρέτως εὐτυχεῖς, διότι συμπαρακάθημαι ἐν τῷ Προεδρείῳ
 μεθ' Ὑμῶν καὶ εὐρίσκομαι ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς πείρας καὶ τῆς σοφίας Ὑμῶν.
 Ἄς βαδίσωμεν λοιπὸν πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀλλήλων τὰ βάρη βασιάζοντες.

¹ *Lieder und Sprüche der Weisheit* Nr. 28.

Wer seine Augen stets am rechten Orte hat,
 Zum rechten Sinne stets die rechten Worte hat,
 Der ist der wahre Dichter, der den Schlüssel,
 Den rechten Schlüssel zu der rechten Pforte hat.